

تأثیر استفاده از سطوح مختلف تفاله انگور بر پاسخ‌های ایمنی و پایداری اکسیداتیو سرم خون جوجه‌های گوشتی صفدر درمی*، سید علی تبعیدیان^۱، مجید طغیانی^۲، رحمان جهانیان^۳ و فاطمه بهنام نژاد^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان) ۲- استادیار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان) ۳- استادیار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه صنعتی اصفهان

*نویسنده مسئول: صفدر درمی، اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)، safdardorri@yahoo.com

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی تأثیر استفاده از سطوح مختلف تفاله انگور بر پاسخ‌های ایمنی و پایداری اکسیداتیو سرم خون جوجه‌های گوشتی به انجام رسید. در این آزمایش از تعداد ۴۵۰ قطعه جوجه گوشتی یک‌روزه (راس ۳۰۸) در قالب یک طرح کاملاً تصادفی با ۶ تیمار، ۵ تکرار و ۱۵ قطعه جوجه در هر تکرار استفاده گردید. تیمارهای آزمایش شامل جیره شاهد، جیره‌های حاوی ۳، ۶، ۹، ۱۲ و ۱۵ درصد تفاله خشک انگور بودند که طی یک دوره آزمایشی ۳۹ روزه به پرندگان تغذیه شدند. در سنین ۲۱، ۲۲ و ۴۹ روزگی نمونه خون از ورید بالی برای اندازه‌گیری برخی پاسخ‌های ایمنی و غلظت مالون دی‌آلدئید سرم خون گرفته شد. نتایج نشان داد مصرف ۳ درصد تفاله انگور باعث افزایش عیار پادتن تولیدی علیه گلبول قرمز شسته شده گوسفندی در جوجه‌های گوشتی در سن ۴۹ روزگی شد ($P \leq 0/05$). غلظت مالون دی‌آلدئید سرم خون در جوجه‌های تغذیه شده با سطوح ۹، ۱۲ و ۱۵ درصد تفاله انگور، به طور معنی‌داری کاهش یافت ($P \leq 0/05$). با توجه به نتایج حاضر، به نظر می‌رسد که استفاده از تفاله انگور در جیره غذایی می‌تواند باعث افزایش پاسخ‌های ایمنی و کاهش غلظت مالون دی‌آلدئید سرم خون شود.

کلمات کلیدی: جوجه گوشتی - تفاله انگور - پاسخ‌های ایمنی - پایداری اکسیداتیو سرم خون

مقدمه

مو گیاهی است خزان‌دار، از خانواده آمپلی‌داسه یا ویتاسیا که بیشترین سطح زیر کشت میوه را در دنیا به خود اختصاص داده است. تیره ویتاسیا شامل ۱۱ جنس و ۶۰۰ گونه مختلف است که در نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری و معتدله پراکنده است (۱). انگور یکی از مهمترین میوه‌هایی است که کشت و تولید آن در کشور ما از سابقه تاریخی طولانی برخوردار است. طبق برآوردهای آماری فائو، سطح زیر کشت انگور در جهان ۸,۳۶۹,۰۰۰ هکتار و مقدار انگور تولیدی ۵۷,۱۸۸,۰۰۰ تن می‌باشد که ایران با میزان تولید ۱,۸۳۵,۰۰۰ تن و با سطح زیر کشت ۲۲۹,۰۰۰ هکتار، در رتبه چهارم جهان قرار دارد (۷). تفاله انگور یکی از ضایعات کشاورزی بوده که بعد از گرفتن آب انگور به دست می‌آید (۵). ارزش این پس‌مانده‌ها در اقتصادهای در حال توسعه مبتنی بر بازار، به ندرت شناخته می‌شوند. اگر چه بازیابی ماده خوراکی مفید از فرآوری این نوع پس‌مانده‌ها هزینه‌هایی را در بر دارد، ولی از سوی دیگر فرآوری یا به کارگیری مواد خوراکی تهیه شده از آن در جیره‌های حیوانی، اعتبار پیدا می‌کنند (۶ و ۳). بازیافت فرآورده‌های جانبی حاصل از پس‌مانده‌ها منجر به منفعت‌یابی همچون رعایت بهداشت محیط زیست، سلامتی دام و کشاورزی پربار، بهبود ساختار قیمت و ایجاد اشتغال می‌شوند (۳).